

WJLF Hittanár-Nevelőtanár Szak MA

Kötelező egyéni gyakorlatok

1. A gyakorlatok célja és feladata

A szakmai gyakorlatok célja a hallgatók szakmai fejlődésének segítése. A jelöltek a gyakorlatok során megtapasztalják a tanári, nevelői szerepek sokrétűségét, gyakorolják és fejlesztik mindazokat a kompetenciákat, amelyek révén sikeres hittanárrá válhatnak.

A tanítási gyakorlatok alapvető feladata, hogy a jelöltek a hittanári hivatás végzéséhez képesek legyenek reflektív módon viszonyulni. A kompetenciaalapú értékelési rendszer segítségével a pedagógussá válás folyamatát mentoráljuk a főiskolai gyakorlatkísérő szemináriumok és az oktatási intézményekben a mentortanárok segítségével. A cél az, hogy a tanárjelölt a gyakorlat során megismerje a tanulók világát, a tanulócsoportok sajátosságait, a tanulási folyamatok tervezését, megvalósítását, értékelését, az iskolai rendszer működését, a tanári közösséggel való együttműködés és a szervezet jobb működtetésének lehetőségeit.

A gyakorlati felkészítés során kiemelkedő jelentőségű, hogy a hittanár jelölt a kétlépcsős gyakorlat során (hospitálás, majd tanítási gyakorlat) komplexen kipróbálhatja, fejlesztheti mindazokat a kompetenciákat, amelyek fontosak ahhoz, hogy később sikeresen végezhesse hittanári, nevelői, katechéta hivatását.

2. A gyakorlatok időkerete

A tantervi hálóban feltüntetett óraszámokban a hallgatók a képzés utolsó négy félévében végzik a gyakorlatkísérő szemináriumok októberében, a hospitálási/majd tanítási gyakorlatot kísérő és értékelő mentortanárok támogatása mellett szakmai gyakorlatukat.

Az egyéni gyakorlat **tevékenységrendszer**

- egyéni általános iskolai hospitálás (15 óra) *(dokumentuma a hospitálási naplók)*
- egyéni középiskolai hospitálás (15 óra) *(dokumentuma a hospitálási napló)*
- egyéni általános iskolai tanítási gyakorlat (15 óra) *(dokumentuma az óravázlatok és tématervek, mentortanár értékelése, önértékelés)*
- egyéni középiskolai tanítási gyakorlat (15 óra) *(dokumentuma az óravázlatok és tématervek, mentortanár értékelése, önértékelés, tanulói visszajelzések)*
- közösségi pedagógia gyakorlat (15+15 óra) *(dokumentuma a mentortanár által aláírt beszámoló)*
- főiskolai gyakorlatkísérő szeminárium 1.2.3.
- katechetikai módszertan (I-II)

A hospitálás

Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat részét képezi az ún. csoportos tanítási gyakorlat (hospitálás), ahol a jelölt a gyakorlatkísérő szemináriumon kapott szempontrendszer alapján hospitálási naplót készít, és a mentortanár segítségével átbeszéli a reflexiókat. A gyakorlat célja, hogy a hallgató különböző tanulócsoportokat ismerjen meg, ezért mindenképp a gyakorlat 1-2 hetének részét kell képeznie.

Egyéni tanítási gyakorlat (általános iskolában és középiskolában)

Az összefüggő egyéni tanítási gyakorlat másik részét képezi a tanítás Általános Iskola 1-4. osztályában, ill. Gimnázium 5-12. évfolyamában (10-14, 14-18. éves tanulókkal) heti 2-4 órában. Erről óratervek/óravázlatok, ill. a gimnáziumi tanítás során tématervek készülnek, amelyeket a mentortanárral együtt beszél át a hallgató, és amit a mentortanár a mentori értékelésbe is beleszámít.

Közösségi pedagógia gyakorlat

A közösségi pedagógiai tapasztalatok megszerzésére a tanításon túli időben van lehetőség (nyári táborok szabadidős programjának megszervezése, lelkinapok szervezésében, programok levezetésében való részvétel, stb.). Ezeket a teendőket a mentortanárral közösen, a kompetenciafejlesztés egyéni igényeinek megfelelően kell kialakítani. A tevékenységeknek, feladatoknak a hittanári munka/hivatás teljességét kell felölelniük, s lehetőleg a hallgató minél alaposabb aktív bekapcsolódását biztosítani tanórán kívüli tevékenységekbe, az intézmény életébe, munkájába. Fontos követelmény, hogy a gyakorlat a 5-12. évfolyamokon történjék, mindkét korcsoportban (10-14, és 14-18. éves tanulókkal).

3. Általános alapelvek

- A gyakorlatot megelőzően a hallgatónak le kell zárnia a hatodik szemesztert, és elsajátította mindazokat a teológiai, pedagógiai és pszichológiai ismereteket, amelyekre gyakorlatának megkezdéséhez szüksége van.
- A jelölt a gyakorlatokat a gyakorlatot kísérő szeminárium oktatója és a mentor támogatása mellett végzi.
- A szakmai gyakorlat során a hallgató a tanári szerep és tevékenységek, valamint az iskola mint intézmény komplex rendszerével ismerkedik meg.
- A gyakorlat lehetőséget teremt egy intézmény szakmai hitvallásának megértésére és gyakorlatban történő megvalósulásának megismerésére.
- A szakmai gyakorlat során a hallgató a mentorral egyeztetett tevékenységét, reagál az iskola és a tanulócsoporthoz való fejlődési igényeire.
- A gyakorlat során elvárt, támogatott és biztosított a hallgató számára a diákok, tanulócsoporthoz való megismerése, pedagógiai helyzetek megfigyelése, ill. a nevelési, tanulási-tanítási folyamat megalapozása céljából vizsgálatok végzése.

- A tanulás fontos eleme a reflexió, ezért a tanítási gyakorlatot a gyakorlatot kísérő szeminárium vezetőjével és a mentortanárral folytatott beszélgetések, reflexiók támogatják.
- A gyakorlat során a jelölt folyamatosan gyűjti, dokumentálja és rendszerezi tapasztalatait, amit később a portfóliójában rögzít. Az így elkészített anyagot a WJLF szabályzatának megfelelően megvédi. A portfólió elkészítését portfólió szeminárium kíséri.

4. Hallgatói tevékenységek

- A gyakorlatokat biztosító iskolák helyének és szerepének megismerése a köznevelés rendszerében és a helyi közösség életében. Az erről gyűjtött információt a hallgató a portfólióban rögzíti.
- Az intézmény pedagógiai programjának, helyi tantervének, az intézmény felépítésének, az intézményi munkakörök, a hallgató szakjának megfelelő szakmai tervek megismerése. Az erről gyűjtött információt a hallgató a portfólióban rögzíti.
- A hallgató mind szaktárgyi, mind nem szaktárgyi órákon hospitál (általánosságban 1/3-2/3 arányban). A szaktárgyi hospitálás célja elsősorban az órátartó pedagógus munkájának adott szempontok alapján történő megfigyelése és utólagos elemzése a mentortanárral együtt, de kívánatos más szaktanárok óráinak látogatása is részint a hallgató módszertani eszköztárának bővítése, részint a tanulócsoporthoz a saját tárgyától eltérő helyzetekben történő megfigyelése érdekében.
- A jelölteknek legyen módjuk különböző módszerek kipróbálására, tantárgyukhoz, saját egyéniségükhöz, valamint a diákok sajátosságaihoz is igazodó tanítási eszköztár kialakítására.
- Gyakorlati tapasztalat szerzése a tanulók megismerésében és személyiségük fejlesztésében.
- A hitoktatói, nevelő tanári munka megismerése. Törekedni kell arra, hogy a jelölt mind a hittanári, mind a nevelőtanári munkáról minél szélesebb körben szerezzon tapasztalatokat, különösen azokon a területeken, amelyeken az adott iskola erősségekkel rendelkezik.
- A pedagógiai munkához szükséges etikai és magatartási szabályok megismerése.
- A gyakorlaton végzett tevékenységekről igazolólap vezetése (a jelölt által), melyet a mentor aláírásával igazol a gyakorlat lezárásakor. (I. mentorértékelő lap és önértékelés)
- A tapasztalatok szakszerű dokumentálása. (hospitálási napló, óraterv)

5. A mentortanár szerepe és feladata

- A gyakorlatot mindvégig mentor segíti a köznevelési intézményben.
- A mentor hittanári végzettséggel rendelkező oktató, aki megfelelő szakmai tapasztalatokkal rendelkezik.

- A mentorokat minden esetben az adott iskola vezetésével egyetértésben lehet felkérni a feladatra.
- A gyakorlatok során érvényesíteni kell a fokozatos szakmai önállósodás elvét. Együttműködésük kezdetén egyeztetni a hallgatóval a gyakorlat formai kereteit, tartalmát.
- Segíti a hallgatót az iskolai, intézményi élet egészének megismerésében, támogatja a gyakorlati tudnivalók megszerzésében, valamint a kapcsolatok felvételében és az iskola életébe történő bekapcsolódásban.
- Segíti a hallgatót a tanulócsoportokkal folytatott munka sajátosságainak, a tanulók tanulással kapcsolatos jellemzőinek megismerésében, bemutatja csoportjait a korábbi tapasztalatai alapján.
- A hallgató rendelkezésére bocsátja a tanított tantárgy helyi tantervét, az éves tanmenetet, valamint a szaktárgy tanításához kapcsolódó tankönyveket és egyéb taneszközöket.
- A hospitálás keretén belül lehetőséget biztosít tanórai munkájának megfigyelésére és azok utólagos közös elemzésére.
- A hallgató számára biztosítja az általa vezetett tanórán belül órarészletek megtervezését és megvalósítását.
- A hallgató által végzett önálló tevékenységek során megfigyeléseket végez, e megfigyelések alapján konstruktív visszajelzéseket ad a hallgatónak.
- Az egyes tevékenységeket követően reflektív megbeszéléseket folytat a hallgatóval; ennek során bátorítja, ösztönzi és támogatja a hallgatót a saját munkájával kapcsolatos kritikai reflexióra, innovatív eszközök és módszerek alkalmazására, a tanulásközpontú oktatás érvényesítésére, valamint formatív értékelést alkalmazva segíti a hallgató fejlődését.
- A hallgató gyakorlata során tapasztalt súlyos problémák esetén e problémákat jelzi intézménye vezetőjének, valamint a főiskolai képzőhely oktatójának.
- A gyakorlat végén szöveges értékeléssel, valamint egyetlen összegző (ötfokozatú) gyakorlati jeggyel értékeli a hallgató tevékenységét a tanári kompetenciák mentén a mentori értékelőlap alján.
- A gyakorlat lezárásakor az igazolólapon aláírásával igazolja a hallgató gyakorlaton végzett tevékenységeit.
- A mentor a főiskola gyakorlatkísérő szakmai csoportjának részét alkotja, aki elfogadja a közösen kialakított mentorálás általános elveit a pedagógus kompetenciák mentén.

6. A gyakorlat megszervezése

- A hallgató gyakorlata megkezdését a hatodik féléve lezárása után kezdeményezi a WJLF HTNT szakának vezetőjénél, aki annak folytatását egyeztetni a gyakorlatokat kísérő szemináriumok oktatóival és a befogadó intézmények vezetőivel, illetve szaktanáraival.

- A hallgató a kiválasztott intézmény igazgatójával aláírja az ún. befogadó nyilatkozatot, amellyel az iskola vállalja a hallgató fogadását. A főiskolai jóváhagyást követően elkezd a gyakorlatát.
- A hallgató a gyakorlat alatt folyamatosan vezeti a rendelkezésre álló teljesítést igazoló dokumentációt.
- A hallgató a gyakorlat végén bemutató foglalkozást tart, amelyen lehetőség szerint részt vesz mentora, konzulens tanára, az iskola vezetője és a Főiskola kijelölt képviselője. A bemutató foglalkozás időpontjáról előzetesen értesíti a Főiskolát legkésőbb 10 munkanappal a bemutató óra előtt.
- Gyakorlata végén a hallgató a szükséges dokumentumok leadásával zárja kurzusát.